

Gotovo da ne postoji oblast na svetu, sem Mediterana, u kojoj su na najdivniji način spojeni lepota i raznovrsnost prirode, prisustvo istorijskih spomenika drevnih civilizacija, spoj različitih kultura, uz jednostavnost i jedinstven stil lokalne arhitekture, na čijem pragu možete uživati u romantičnim zalascima sunca. I sve to - na granici tri kontinenta: Evrope, Afrike i Azije. Odatle potiče i latinski naziv "Mare Mediterraneum" ili "Sredozemlje", vodeni prostor "između zemlje", to jest velikog kopna. Izabrali smo za vas 10 pitoresknh mesta za letovanje na Mediteranu

Mediteran

NA SKRIVENO TE VODIM MESTO...

TEKST Ivana Dukčević

2.

PORTO VEKIO

FRANCUSKA | OSTRVO KORZIKA

Na jugoistočnoj obali Korzike (Corse), ostrvu na kojem je rođen i Napoleon Bonaparta, smestio se gradić Porto Vekio (Porto Vecchio - Stara luka). Na vrhu mesta, iznad rta, nalazi se staro utvrđenje, a podno njega, u uvali, i luka. Tokom srednjeg veka i renesanse Đenovljani su osvojili Korziku, restaurirali prethodne starorimske zidine i luku, ali ih je u širenju sprečila velika epidemija malarije koja je ubrzo gotovo zbrisala populaciju ovih novih kolonista.

Danas je Porto Vekio mesto velike, internacionalne marine sa jahtama, mesto sa živopisnim kafeima, restoranima mediteranske kuhinje, ali i buticima sa firmiranom robom. U njegovoj neposrednoj okolini nalaze se neke od najlepših peščanih plaža u ovom delu Sredozemlja - predivne šumovite uvale sa krošnjama pinije, plitkom vodom svetlotirkizne boje i sitnim, beličastim peskom - rajske plaže: Palombada (Palombaggia) i Santa Ćulija (Santa Giulia). Prošle godine čuvena trka Tur d'Frans (Tour de France) počela je baš na ovom mestu.

1.

KADAKES

ŠPANIJA

U ovom simpatičnom, nekada ribarskom mestašcu na severu španske (katalonske) obale Kosta Brave (Costa Brava), Salvador Dali je zajedno sa Galom u svojoj vili proveo mnoga leta. I danas se u susednom selu Port Lligat (Port Lligat) nalazi njegov muzej - spomen-kuća nadrealno dekorisana velikim belim jajima na vrhu. I ne samo Dali. Umetnici kao što su Pikaso, Miro, Dišamp, Magrit, pesnik Garsija Lorka, pisac Garsija Marques, ali i grčka glumica Melina Mercuri, našli su inspiraciju u ovom prelepom, primorskom mestu sa blistavo belim kućama.

Osim umetnika i mnogi obični smrtnici - stanovnici obližnje Girona i nešto dalje Barselone, na primer, svoje letnjikovce saizidali su u Kadakesu (Cadaqués) i okolini, ili se smestili u neku od starih, kamenih kuća sa crvenim crepom i pogledom na zaliv. Uživanje na letnjem suncu, kupanje, poseta Crkvi Svete Marije iz 17. veka ili obližnjem Nacionalnom parku Kap se Kreus (Cap de Creus) - izbor je vaš.

3.

SORENTO | OBALA AMALFI

ITALIJA | SORENTINSKO POLUOSTRVO

U blizini najvećeg grada južne Italije, Napulja, u kojem su nastale opera i pica, smestilo se Sorrentinsko poluostrovo (Penisola Sorrentina), sa čije se severne strane, na vrhu visoke stene, nalazi čuveni romantični gradić Sorrento (Sorrento) - centar ovog dela italijanske rivijere. Arhitektura kuća pastelnih boja, uzani prolazi sa lukovima i predivne mediteranske bašte sa palmama, ukrašene kamenim statuama, bore se za naklonost sa bajkovitim pogledom sa strme litice, koji puca na Napulj u izmaglici, sa druge strane zaliva, i dole, na gradsku plažu sa drvenim platformama i šarenim, prugastim kabinama.

Sa južne strane poluostrva, jedno do drugog, nalaze se mestašca čuvene Obale Amalfi (Costiera Amalfitana). Prošetajte Atranijem (Atrani) i na 10 minuta pešice udaljenim Amalfijem (Amalfi). Obidite predivnu Katedralu Svetog Andreje (Duomo di Amalfi / Cattedrale di Sant'Andrea) sa bazilikom iz 9. veka (Basilica del Crocifisso), sagrađenu u romaničkom stilu, sa jakim uticajem arapske i normanske arhitekture, smeštenu na vrhu stepeništa. Iz Amalfija se odvezite na sam vrh brda, do mesta Ravello (Ravello) i iz vile Rufolo (Villa Rufollo) bacite pogled na Mediteran. Nešto dalje, uz obalu, i šarmantni Positano (Positano) privući će vašu pažnju, ali i pre njega, veliki broj uvala sa dramatičnim pejzažima klisura koje se strmo spuštaju ka moru.

Fotografije: Ivana Duković

Fotografije: Mljet Tourist Board

4.

OSTRVO MLJET

HRVATSKA

Neki od nas se možda još sećaju letovanja iz ranog detinjstva - zelenog arhipelaga srednje Dalmacije sa nekim od najlepših, šumovitih ostrva Mediterana. Jedno od njih, do danas i dalje najmanje turistički posećenih - Mljet, poznato je po gustim borovim šumama i velikom nacionalnom parku sa dva predivna, zelena slana jezera (Veliko i Malo jezero). U 12. veku, na nekada slatkovodnim, a danas slanim jezerima, italijanski monasi benediktinskog reda podigli su manastir - na ostrvcu Svete Marije. Osim po netaknutoj prirodi, do sredine 20. veka, Mljet je bio poznat i po velikom broju zmija, u to vreme uspešno istrebljenih zahvaljujući koloniji indijskih mungosa, koje su vlasti naselile po ostrvu.

Osim nacionalnog parka na zapadu, na istoku ostrva nalazi se čuveni, duboki zaliv Sapunara, sa prelepom peščanom plažom u okrilju borove šume i tek nekoliko skrivenih, kamenih kuća. U ovom delu ostrva gradnja je dugo bila zabranjena zbog postojanja vojne baze JNA. Donedavno, tek poneka zalutala jahta italijanskih nudista usred avgustovske "ferragoste", koja je nekim pukim slučajem uplovila u "zabranjeni" zaliv, uspevala je da poremeti mir retkih turista koji su letovali u ovom zemaljskom raju.

Fotografije: Croatian National Tourist Board | Damir Fabijanić

5.

OSTRVO AMORGOS

GRČKA

Najistočnije kikladsko ostrvo, sa tipičnim belim kućama prosutim po golim okerastim brdima, i danas je najpoznatije po tome što je na njemu 1988. godine jednim delom snimljen kultni francuski film Lika Besona "Veliko plavetnilo" (The Big Blue). Neprevaziđeni Italijan Enco (Žan Reno) i litl Frenčmen (Žan Mark Bar), tumačili su uloge dece iz porodica lovaca na sundere, iz mesta Aija Ana (Agia Anna). Ovo selo, ali i blještavo beli manastir uklesan u steni - Panaija Hozoviotisa (Panagia Hozoviotissa), nalaze se severoistočno od Hore (Chora), glavnog gradića na ostrvu. Sagrađen u 9. veku, kako bi u sebi čuvao vrednu ikonu, jedno vreme manastir skoro da je bio pred zatvaranjem. Međutim, od pre dve godine, dolaskom tri stalna monaha, ponovo je aktivan.

Na zapadnom delu ostrva Amorgos, osim pretepih, gotovo pustih plaža, u jednoj uvali još stoji nakrivljena olupina broda, korišćena kao deo scenografije za čuveni film.

6.

OSTRVO MEGISTI ILI KASTELORICO

GRČKA

Osim što važi za najudaljenije grčko ostrvo u odnosu na grčko kopno - oko 600 kilometara od Atine, a samo sedam kilometara od najlepšeg dela turske obale - Likijskog poluostrva, ostrvo Kastelorico (Kastellorizo), na italijanskom, ili Megisti, na grčkom, još jedno je mesto poznato u svetu filma. Godine 1991, na ostrvu je snimljen čuveni italijanski film prigodnog naziva "Mediterraneo", koji ne samo da opisuje sredozemne narode i sličnosti njihovih mentaliteta, već i na veoma topao i neposredan način otkriva čari samog Mediterana (1992. film je dobio Oskara za najbolji strani film).

Tokom letnjih meseci, u dubokoj uvali, jedino mestašće na ostrvu danas je poprište velikog broja stranih turista koji ovde svakodnevno dolaze na jednodnevni izlet brodom iz najbliže - Turske, većina njih u potrazi za magičnim mestima na kojima je film sniman.

Kuriozitet ovog ostrva je i to da na njemu uopšte nema pijaće vode. Nešto manje od 500 stanovnika, jednom nedeljno vođom snabdeva veliki trajekt sa cisternom (za narednih sedam dana), koji stiže iz atinske luke Pirej.

Kućice u beloj i pastelnim bojama, sa trouglastim krovovima, koje najviše podsećaju na minjone, jedne iznad drugih tiskaju se pretežno na levoj obali brda, u dugačkoj uvali, dok šarene, drvene barke nehajno plutaju po dalje od turističkih brodova, nadomak doka, po nebesko plavom moru, na blještavo belom suncu.

Fotografije: Ivana Dukčević

7.

KAŠ

TURSKA

Prirodom, plažama i kulturno-istorijskim sadržajima Likijsko poluostrvo spada u najljepši deo turske obale, bez premca. Na svom najjužnijem delu skriva jedno od najpitoresnijih mesta turske obale - Kaš (Kaş). Pastelne kućice sa isturenim, kitnjastim drvenim doksatima, niz koje vise bokori opojnog belog jasmína i cvetnih bugenvilija, u uličicama centralnog dela Kaša sigurno vas neće ostaviti ravnodušnim.

U brdima iznad gradića, upustite se u let paraglajderom i uživajte u jednoj od najlepših panorama Mediterana, ili se odvezite na zapad, na kraj poluostrva Čukurbag, i visoko na brdu, iznad kaskadno postavljenih vila imućnih Turaka, u kasno popodne bacite pogled na obrise grčkog ostrva Kastelorica, samo sedam kilometara ispred vas.

Oko 25 kilometara istočno od Kaša, preko puta simpatičnog ribarskog mesta Šimene, nalazi se ostrvo Kekova, sa potopljenim gradom iz perioda antičke Grčke. Nedaleko od ovih obala, 1982. godine, u blizini rta Uluburun, lokalni lovac na sundere pronašao je do sada najstariju olupinu antičkog broda, na svetu, iz 14. veka pre naše ere.

Fotografije: Ivana Dukčević

8.

KIRENJA

(SEVERNI) KIPAR

Na grčkom - Kirenija, a na turskom - Girne, jedan je od najlepših gradića najistočnijeg sredozemnog ostrva. Ratom i podelom između kiparskih Grka i Turaka 1974. godine, ostao je u turskom delu države (Severni Kipar) i turistički zaboravljen. Srećom, ovaj pitoreskni gradić, smešten u polukružnom zalivu, polako se vraća na turističku pozornicu, jer odavno poseduje sve što mu treba za to: mediteransku arhitekturu starog gradskog jezgra, veliku venecijansku krstašku tvrđavu iz 12. veka, luku i marinu, prelepe peščane plaže, a u pozadini - planinski venac tako neophodan činilac tipičnog, mediteranskog pejzaža.

U večernjim satima, restorani na rivi Kirenje (Kirenya) i delu oko tvrđave kao da ožive, te je baš tada pravo vreme za degustaciju pečene jagnjetine, zečetine ili tek ulovljene morske ribe. Naravno, uz ostrvsko vino.

U neposrednoj okolini posetite poluostrvo Karpaz, Zamak Sv. Hilariona (St. Hilarion Castle), koji je navodno poslužio kao model Dizniju za Snežanin dvorac, ali i jedinu persijsku palatu na Mediteranu - Vuni (Vouni Palace).

10.

MAHDIJA

TUNIS

Velika peščana gradska plaža u centru, na čijem obodu, tik uz liniju sa morem u svakom momentu možete videti prostrto pregršt mediteranskih školjki, raj je kako za decu, tako i za odrasle. Nešto dalje, u smeru ka centru, pogled se zaustavlja na velikoj tvrđavi (rabat), u okviru tuniškog utvrđenog dela grada - medine. Pogled uperen ka istoku, zastaće kraj starog dela ovog gradića, na isturenom poluostrvu, koji zajedno sa svetionikom čini najistočniju tačku Tunisa.

Pre tridesetak godina, nedaleko od ovog mesta, ribari su u svojim mrežama ulovili teret starogrčke lađe, sa statuama koje je trebalo da krasi antički hram. Sudbina je htela da umesto u hramu, stubovi i nage lepote od mermera, završe su u tuniškim muzejima. Jedan od najboljih - Muzej Bardo (Musee Bardo), smešten u glavnom gradu Tunisu, čuva najveću postavku starorimskih mozaika na svetu.

9.

TEL AVIV | JAFFA

IZRAEL

Ukoliko ste ljubitelj aktivnog odmora i noćnog života koji se odvija duž duge, peščane gradske plaže, kraj koje se tiska veliki broj luksuznih hotela, onda je Tel Aviv definitivno mesto za vas. Iako se ne može pohvaliti naročito pristupačnim cenama, žila kucavica Izraela, za koju mnogi pogrešno misle da je i zvanični glavni grad, idealno je mesto za mlade, ali i one druge kojima najviše leži kombinacija: plaža + vođeni sportovi + svetla velegrada + noćni život. Osim ovoga, u Tel Avivu se može pronaći i veliki broj dobrih restorana, šoping centara i tako dalje.

Zaljubljenici u istoriju i nešto romantičniju varijantu letovanja, ne bi trebalo da propuste istorijsko predgrađe Tel Aviva, koje čini čuveni Stari grad sa lukom - Jafa (Jaffa). Kod nas se ovaj termin uglavnom vezuje za etikete na pomorandžama, koje u stvari i stižu sa plantaža iz ovih krajeva. Antikvarnice, starovremenski kafei, restorančići sa bliskoistočnom, mediteranskom hranom, istorijske kuće, umetničke galerije, mala pijaca, i na kraju - predivni pogled na novi deo grada, upotpuniće vaše letovanje.

Foto: Ziv Reinstein

Fotografije: Israel Tourism

